Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

III/2159/2026.

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény 98. § (3) bekezdése, az adóigazgatási eljárás részletszabályairól szóló 465/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 79. § (5) bekezdése, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 1. § (3)–(4) bekezdése, 4. § (1)–(2) bekezdése és 28. § (1) bekezdése, valamint az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 47. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

[1] 1. A Fővárosi Törvényszék az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján benyújtott bírói kezdeményezésében – a folyamatban lévő pert 38.K.702.631/2024/15. számú végzésével felfüggesztve, a végzést a 38.K.702.631/2024/21. számú végzéssel kiegészítve, illetve a 38.K.702.631/2024/22. számú végzéssel kijavítva – az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Air.) 98. § (3) bekezdése, az adóigazgatási eljárás részletszabályairól szóló 465/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Adóig. vhr.) 79. § (5) bekezdése, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) 1. § (3)–(4) bekezdése, 4. § (1)–(2) bekezdése és 28. § (1) bekezdése, valamint az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: régi Art.) 47. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, C) cikk (1) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése, illetve 28. cikke sérelmére hivatkozással.

[2] 2. A bírói kezdeményezés alapjául szolgáló ügy lényege szerint a felperes munkavállaló a munkáltató gazdasági társaság bankszámlájáról az a felett fennálló rendelkezési jogosultsága alapján 2015. január 8. napjától 2015. március 26. napjáig összesen 179.014.000 Ft készpénzt vett fel. Miután a 2015. évre vonatkozó személyi

jövedelemadó bevallásaiban ezeket a pénzösszegeket jövedelemként nem vallotta be, az elsőfokú adóhatóság 2019. augusztus 8. napján kelt […] számú határozatában adókülönbözetet állapított meg a terhére személyi jövedelemadó és százalékos egészségügyi hozzájárulás adónemekben, továbbá adóbírságot is kiszabott és késedelmi pótlékot is felszámított. A határozat szerint a készpénzes tranzakciókkal, illetve azok elszámolásával összefüggésben a nyilatkozatokon kívül semmilyen irat nem került benyújtásra, így a pénzösszegek útja a munkáltató bankszámlájáról történt felvételt követően nem volt nyomon követhető. A felperes az ellenőrzés során többszöri felhívás ellenére sem mutatott be bizonylatokat, dokumentumokat, hitelt érdemlő adatokat arra vonatkozóan, hogy az általa felvett összegek befizetésre kerültek a társaság pénztárába, vagy átvételre kerültek az ügyvezető igazgató által, illetve a cég érdekében kerültek felhasználásra, és ilyet az adóhatóságnak sem sikerült beszereznie. A vonatkozó jogszabályok szerint iratmegőrzési kötelezettség vonatkozik a céggel való elszámolást igazoló bizonylatokra is, így az adózónak ezeket meg kell őriznie, ezekkel tudja ugyanis igazolni, hogy nem minősültek adóköteles bevételnek a cég bankszámláiról felvett összegek. A másodfokú adóhatóság 2019. november 8. napján kelt […] számú határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A határozat indokolása szerint, mivel a rendelkezésre álló bankszámlakivonatok alapján bizonyítást nyert a bevétel felperes általi megszerzése, őt terhelte annak bizonyítása, hogy az adott összeget milyen jogcímen szerezte meg, illetve hogy esetlegesen milyen okból nem esik adókötelezettség alá. A felperes ennek a bizonyítási kötelezettségnek nem tett eleget.

[3] A felperes keresete nyomán eljáró Fővárosi Törvényszék 38.K.703.665/2023/3. számú ítéletével a felperes terhére megállapított adókülönbözetet, adóbírságot és késedelmi pótlékot törölte. A bíróság arra jutott, hogy a bizonyítás vonatkozó szabályai alapján a tényállás-feltárási és bizonyítási kötelezettség az alperes adóhatóságot terhelte, a bizonyítás sikertelensége nem volt a felperes terhére értékelhető. A felperest a személyi jövedelemadó bevallásával kapcsolatban nem terhelte nyilvántartásvezetési kötelezettség, továbbá a munkáltató irataival kapcsolatban iratmegőrzési kötelezettség sem. Ezen kívül, mivel a felperes munkaköri kötelezettsége volt a bankszámláról történő készpénzfelvétel, vélelem szól amellett, hogy e pénzösszegek a gazdasági társaság érdekében lettek felhasználva, e vélelem megdöntésére az adóhatóság alkalmas bizonyítékot nem szerzett be, a rendelkezésre álló bizonyítékokat pedig figyelmen kívül hagyta, nem vagy tévesen értékelte.

[4] A Kúria Kfv.I.35.061/2024/7. számú, 2024. május 16-án kelt végzésével a Fővárosi Törvényszék ítéletét hatályon kívül helyezte. A Kúria rámutatott, hogy a felperest nem a munkáltató iratainak hiánya miatt vonták felelősségre, az iratmegőrzési kötelezettség kizárólag a gazdasági társaságokat terheli. Ettől független kérdés, hogy ha a társaság bankszámlájáról felvett összeget a társaság házi pénztárába bevételezik szigorú számadás alá vont pénztárbizonylattal, a pénztárbizonylat egyik példánya a

felvételt eszközlő magánszemélyt illeti. A társaság könyvelésének hiányában a hiteles pénztárbizonylat alkalmas annak igazolására, hogy a felperesnél a felvett pénzösszeg nem képez személyi jövedelemadó alá eső bevételt, mert ez igazolja azt, hogy a felvett pénzeszközzel a magánszemély elszámolt, az nála nem maradt, nem képezi adóköteles bevételét.

[5] 3. Ezt követően fordult – a Kúria végzése nyomán megismételt eljárásban – a Fővárosi Törvényszék bírója az Alkotmánybírósághoz.

[6] Megítélése szerint „a Kúria mint jogalkalmazó szerv, az indítványban megnevezett jogszabályok szövegével ellentétes értelmezés útján lényegében jogot alkotott", a normát olyan tényállásokra rendelte alkalmazni, „amelyekben az nem alkalmazható a jogszabályalkalmazás alapvető szabályai alapján" (Fővárosi Törvényszék 38.K.702.631/2024/15. számú végzése, 20–21. oldal). A Kúria jogértelmezésének kötelező ereje miatt a Kúria által meghatározott jogértelmezés vált a bírói kezdeményezés tárgyát képező jogszabályi rendelkezések ténylegesen érvényesülő normatartalmává, ami „végeredményben […] az ügyben alkalmazandó jogszabályok alaptörvény-ellenességét eredményezi" (Fővárosi Törvényszék 38.K.702.631/2024/15. számú végzése, 9. oldal).

[7] A feltárt problémát az indítványozó az indítványban és az indítvány-kiegészítésben írtak szerint a következőképpen kapcsolta az Alaptörvény megsértettnek állított rendelkezéseihez.

[8] Az indítványozó szerint a Kúria – hivatkozva a tárgykörben kialakított gyakorlatára is – *contra legem* jogértelmezéssel egyrészt olyan jogszabályi rendelkezések [például: az Air. 98. § (3) bekezdése, az Szja tv. 1. § (4) bekezdése] alkalmazását írta elő a számára, amelyek jelen ügyben nem alkalmazhatóak. Másrészt az alkalmazni rendelt normák közül egyes jogszabályok esetében kiterjesztő [régi Art. 47. §, Air. 98. § (3) bekezdés, Szja tv. 1. § (3)–(4) bekezdése], más esetben szűkítő [Adóig. vhr. 79. § (5) bekezdés], illetve *contra legem* [Air. 99. § (1)–(2) bekezdés] jogalkalmazásról volt szó. Ezzel pedig „túllépte a jogszabályértelmezés és alkalmazás alkotmányos határát, ami ekként önkényessé vált" (Fővárosi Törvényszék 38.K.702.631/2024/15. számú végzése, 12. oldal). A bíróság kifejtette, hogy a Kúria „*contra legem* jogértelmezésének eredményeként jogalkalmazóként jogalkotói hatáskört vett át a magánszemély pénzfelvételének bevételnek, majd jogszabály által elő nem írt bizonyítási kötelezettség adózóra telepítésével, továbbá […] a bizonyítatlanság terhének az adózóra való átfordításával, valamint a bizonyítási eszközök értékelése során a szabad bizonyítás elvének szintén jogszabályi alap nélküli kötött bizonyítássá alakításával, és ennek kapcsán ismét kiterjesztő jogszabályértelmezés révén az adózóra telepített iratmegőrzési kötelezettség előírásával. Ezen jogalkalmazás – ami valójában jogalkalmazói jogalkotás – sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság elvét és az annak elemét jelentő normavilágosság és kellő felkészülési idő követelményét, ebből következően pedig szükségszerűen a C) cikk (1)

bekezdésében foglalt hatalommegosztás elvét is" (Fővárosi Törvényszék 38.K.702.631/2024/15. számú végzése, 12. oldal). A bíróság szerint tehát az Alaptörvény sérelmét a „jogalkalmazói jogalkotás szintjét elérő jogértelmezés" (Fővárosi Törvényszék 38.K.702.631/2024/15. számú végzése, 15. oldal) valósította meg. Indítvány-kiegészítésében a bíróság arra is hivatkozott, hogy „mivel a Kúria a jogalkalmazási és jogértelmezési hatáskörét túllépve olyan jogot alkotott, mely az adózók szempontjából nem felel meg a jogalkotással szemben elvárt garanciális szabályoknak, a normavilágosság és az előre láthatóság követelményének, felveti a visszaható hatály sérelmét is" (Fővárosi Törvényszék 38.K.702.631/2024/21. számú végzése, 5. oldal), továbbá, hogy a Kúria *contra legem* jogalkalmazása a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatban foglalt szempontok alkalmazásával is alaptörvény-ellenes.

[9] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése, illetve 28. cikke kapcsán az indítványozó a „bizonyítási kötelezettség jogalkalmazás révén való megfordítását" állította, illetve azt, hogy bár az Adóig. vhr. 79. § (5) bekezdése több különböző bizonyítási eszközt nevesít, a Kúria Kfv.I.35.061/2024/7. számú végzése és az abban hivatkozott korábbi végzései szerint viszont a Kúria csak egyetlen bizonyítékot fogad el az adózó eredményes bizonyításaként. Ezáltal a Kúria a szabad bizonyítás elvét kötött bizonyítássá alakította át, ami önkényes, különösen, mert jogszabályi akadálya van annak, hogy az egyik adózó egy tőle független másik adózó eredeti könyvelési iratanyagát magánál tartsa. A bizonyítékok körének egyetlen, jogszerűen és objektíve teljesíthetetlen bizonyítékra való leszűkítése a Kúria által még a polgári jogviszonyokban ismert objektív felelősségnél is magasabb, ezért sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jogot, továbbá a jogalkalmazás Alaptörvény 28. cikkében megfogalmazott zsinórmércéjét. Mindemellett az indítvány a bírósághoz fordulás jogának sérelmére is hivatkozik. Rámutat, hogy az „önkényes mérlegelés és jogértelmezés esetén a bíróság kizárja annak lehetőségét, hogy az ügyfél az alanyi jogainak érvényesítése érdekében hatékonyan fordulhasson a bírósághoz, illetve, hogy a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést" (Fővárosi Törvényszék 38.K.702.631/2024/15. számú végzése, 19. oldal).

[10] Az indítványozó szerint a jogorvoslathoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés] „a rendkívüli jogorvoslat folytán eljáró felülvizsgáló fórum *contra legem* jogalkotása és a hasonló tartalmú precedens jog kötelező alkalmazása miatt" sérült. A jogorvoslati lehetőség csak formális, ha ugyanazon jogalkalmazó szerv (Kúria) bírálja el a felülvizsgálati kérelmet, mely a sérelmezett – a felperes számára teljesíthetetlen kötelezettségeket előíró – jogértelmezésnek és jogalkalmazásnak az elsődleges forrása (Fővárosi Törvényszék 38.K.702.631/2024/15. számú végzése, 18–19. oldal).

[11] 4. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt megvizsgálta, hogy a bírói kezdeményezés eleget tesz-e az Abtv.-ben írt feltételeknek {lásd például: 3242/2017. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [7]; 3102/2018. (IV. 9.) AB határozat, Indokolás [18]}.

[12] Az Abtv. 25. § (1) bekezdésének megfelelően a bírósági eljárás felfüggesztése megtörtént. Az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében rögzített követelményei közül tartalmazza *a)* azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 25. §); *b)* az eljárás megindításának indokait (a bíróságnak az általa elbírálandó ügyben a Kúria *contra legem*, illetve jogalkotást jelentő jogértelmezését kellene követnie); *c)* az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezéseket [Air. 98. § (3) bekezdés, Adóig. vhr. 79. § (5) bekezdés, Szja tv. 1. § (3)–(4) bekezdés, 4. § (1)–(2) bekezdése és 28. § (1) bekezdése, régi Art. 47. §]; *d)* az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés, C) cikk (1) bekezdés, XXIV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdés, 28. cikk]; valamint *f)* kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességét, semmisítse meg azokat és rendelkezzen azok alkalmazási tilalmáról.

[13] Megállapítható ugyanakkor, hogy bár az indítvány állítja a sérelmezett jogszabályi előírások Alaptörvénybe való ütközését, mégsem tartalmaz a határozott kérelem követelményének [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pont] megfelelő, és ezáltal a bírói kezdeményezés elbírálását lehetővé tevő indokolást arra nézve, hogy ez az ellentét pontosan miben áll.

[14] Az Alkotmánybíróság vonatkozó gyakorlata értelmében egyrészt vizsgálni kell, hogy az indítvány tartalmaz-e kellő alkotmányjogi indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel {lásd például: 3333/2025. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [33]}. Nem bírálható el a kérelem, ha az indítványozó nem terjesztett elő olyan konkrét okfejtést, illetve nem mutatott rá olyan alkotmányjogi összefüggésre, amelyet a megjelölt alaptörvényi rendelkezések és a támadott jogszabályi rendelkezés vonatkozásában érdemi vizsgálat tárgyává lehetett volna tenni.

[15] Másrészt, „[h]a az indítványnak több tárgya van, az indítvány tárgyaira vonatkozóan külön-külön kell bemutatni, hogy azok milyen indokok, érvek alapján alaptörvény-ellenesek {lásd hasonlóan 3193/2016. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [15]; 3251/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [16]–[17]; 3150/2025. (V. 15.) AB végzés, Indokolás [35]; 3221/2025. (VII. 11.) AB határozat, Indokolás [59]}. Ha az indítványozó egyetlen beadványban támad több jogszabályi rendelkezést is, akkor az indítványnak valamennyi jogszabályi rendelkezés vonatkozásában, külön-külön ki kell elégítenie a törvényben meghatározott követelményeket {lásd hasonlóan 3193/2016. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [15]; 3150/2025. (V. 15.) AB végzés, Indokolás [35]; 3221/2025. (VII. 11.) AB határozat, Indokolás [59]}. Az indítványból világosan ki kell derülnie, hogy mely jogszabályi rendelkezést, az Alaptörvény mely rendelkezésének sérelme miatt tart az indítványozó alaptörvény-ellenesnek, és milyen indokok alapján. […] Nem tesz eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontjában meghatározott feltételeknek, ha az

indítvány egy jogszabály több rendelkezésével kapcsolatban úgy állítja azok alaptörvény-ellenességét, hogy az alaptörvény-ellenességet az egyes rendelkezések vonatkozásában nem egyenként indokolja, hanem csak összességében, a »támadott jogszabályi rendelkezés« vonatkozásában. […] Ez azért bír jelentőséggel, mert az Alkotmánybíróságnak az egyes petitumokról egyenként kell döntenie, ezért amennyiben az indítványozó nem támasztja alá, hogy az egyes támadott rendelkezések egyenként pontosan miért alaptörvény-ellenesek, úgy az indítvány nem tesz eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontjában meghatározott feltételeknek {3021/2024. (I. 12.) AB végzés, Indokolás [20]–[22]}" {3419/2025. (XII. 10.) AB végzés, Indokolás [40]}.

[16] A fentiek alapján a kérelem jelen ügyben is csak akkor tenne eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontjában írt feltételnek, ha valamennyi támadott jogszabályi rendelkezésre vonatkozóan külön-külön, kellő részletességgel bemutatná, hogy azok miért, milyen érvek alapján alaptörvény-ellenesek. Ilyen jellegű, egyértelmű és kellő alkotmányjogi indokolást jelen indítvány nem tartalmaz.

[17] Az indítvány ráadásul nemcsak, hogy nem indokolja külön-külön az egyes támadott jogszabályi előírások alaptörvény-ellenességét, hanem kizárólag a Kúria hatályon kívül helyező döntésére, annak indokaira és az abból a megismételt eljárásra vonatkozó következményekre koncentrál. A kérelem tartalmilag valójában nem a megsemmisíteni kért jogszabályokat, hanem a Kúria döntését tekinti alaptörvény-ellenesnek. (Ezt támasztja alá egyebek mellett a Kúria *contra legem* jogértelmezésére, a jogalkalmazói jogalkotásra, az önkényességre, a precedens döntések kötelező jellegére, a bizonyítási teher megfordítására történő hivatkozás.)

[18] Az Alkotmánybíróság nyomatékkal hangsúlyozza ezzel kapcsolatban, hogy bírói kezdeményezés esetében az indítványnak – még ha a Kúria jogértelmezésére helyezi is a hangsúlyt {3046/2024. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [19]} – a támadott jogszabályi rendelkezés(ek) alaptörvény-ellenességét, nem pedig önmagában a Kúria jogértelmezésének megalapozatlanságát kell állítania. Az alkalmazandó norma megtámadásának a lehetőségét a bíró számára azért biztosítja az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b)* pontja alapján a jogalkotó az Abtv. 25. §-ában, hogy megakadályozható legyen, hogy a bíróság a döntését alaptörvény-ellenes norma alkalmazásával legyen kénytelen meghozni. A bíró tehát jogszabály(i rendelkezés), nem pedig bírósági döntés alaptörvény-ellenességének megállapítását kérheti, bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangja csak alkotmányjogi panasz alapján vizsgálható, bírói kezdeményezés alapján nem. Ez nem kerülhető meg azzal, hogy a bíró a jogszabály alaptörvény-ellenességének kérdéseként fogalmazza meg más bíróság – jelen esetben a Kúria hatályon kívül helyező – döntését alaptörvény-ellenesnek tartó álláspontját. A Kúria által hozott döntések esetében e megállapítás azzal egészítendő ki, hogy „[a]z Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdése a Kúriát önálló, nevesített alkotmányos intézményként a bírósági hierarchia csúcsszervének

minősítette. A Kúria ilyen külön alaptörvényi kiemelése is alapjául szolgál annak, hogy a bíróságok jogalkalmazásának egységét biztosító legfőbb bírósági szervként speciális jogosítványokkal rendelkezzen" {13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [41]}. A Kúria tehát a jogértelmezési hierarchia csúcsán állva jogosult és egyben köteles is a joggyakorlat egységének a megteremtésére, fenntartására generálisan és a konkrét peres eljárásokban egyaránt. Ezt az alkotmányos hatáskört más (alkotmányos jogállású) szerv, de más bíróság sem gyakorolhatja helyette.

[19] Hasonló ügyben az Alkotmánybíróság kimondta, hogy bár „a jogszabályt értelmezett és alkalmazott tartalmával együttesen kell érteni", de „[a] bírói kezdeményezés normakontroll eljárás, és nem irányulhat önmagában másik bírói döntésben megjelenő jogszabályértelmezés felülvizsgálatára arra hivatkozva sem, hogy a másik bírói döntésben szereplő jogszabályértelmezés ad normatartalmat az alkalmazott jogszabályoknak" {3333/2025. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [36]–[37]}.

[20] 5. Az Alkotmánybíróság a kifejtettek alapján – összhangban a hasonló tárgyú 3333/2025. (X. 22.) AB végzéssel – megállapította, hogy az indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdése *e)* pontjában foglalt törvényi feltételnek, ezért azt az Abtv. 64. § *d)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2026. november 16.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Ligeti Miklós Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sonnevend Pál s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró